

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A locarno-i béke

**Versailles jelentősége eltörpül Locarno mellett
Németország belép a Népszövetségbe**

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: A Róma Popoli, az olasz faszisták hivatalos lapja hosszú cikkben méltatja a locarno-i tanácskozás jelentőségét. Kifejti a lap, hogy

az igazi békétárgyalások csak most kezdődtek meg és Versailles el fog törpülni Locarno mellett.

Nem igaz, hogy Olaszország szabottánni akarja a konferenciát. Az erről szóló hírek teljesen alaptalanok és a Matin támadása igazságtalan volt. A közölt titkos szerződés nem volt hűen visszaadva. Olaszország igenis részt akar venni az igazi világbéke művének kiépítésében.

Párisból jelentik: Az összes lapok élénken kommentálják Stressemann és Csicserin berlini tanácskozását. Hír szerint a két államférfiú azt vizsgálta meg, milyen lesz az orosz-német viszony, ha Németország aláírja a biztonsági szerződést és belép a Népszövetségbe. Állítólag a szovjet

német-orosz ellenszerződés megkötését proponálta, amelybe a két állam kölcsönösen kötelezné magát, hogy a jövőben egymást sem katonai, sem gazdasági, sem pénzügyi téren támadni nem fogják.

Ezzel az ellenszerződéssel a locarno-i paktumot akarják megbolygatni. Ez az oka annak, hogy a német delegátusok nem is akarnak Locarno-ba végérvényes megállapodást kötni, azt szeretnék, ha a nyugati biztonsági paktummal egyszerre lépne életbe az orosz szerződés is.

Locarno-ból táviratozzák: A teljes tanácsülés ma folytatta a legfontosabb politikai kérdések vitáját. Pénteken nincs ülés, egész napon át az egyes delegációk

fersztelen és nem kötelező magán beszélgetésekkel igyekeznek a helyzetet tisztázni.

Szombaton folytatják a plenáris ülést. Hír szerint a legfontosabb probléma: összehangot teremteni a Népszövetség és a biztonsági szerződés kö-

zött és kedvező feltételeket teremteni ahhoz, hogy

Németország végre belépjen a Népszövetségbe. A tárgyalások ebben az irányban a legkedvezőbb auspiciumok mellett folynak és általános az optimizmus.

A mai ülés egyébként igen mozgalmas és magas nivóju volt. Stressemann és Luther szólaltak fel, indokolták azt a követeléseiket, hogy a népszö-

vetségi okmány 16. és 17. szakaszát módosítsák. A szövetségesek ezzel szemben rámutattak arra, hogy a javaslat fölötte

a tanács már decemberben végérvényesen határozott és most már nincs mód arra, hogy a döntést megváltoztassák.

A konferencia berekesztése után Berthelot a hírlapírók előtt a konferencia lefolyásáról nagyon optimista hangon nyilatkozatot tett.

Elfogták a budapesti kommunisták fűtőját is

Újabb összeesküvéseket leplezték le

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozzák: A magyar főváros rendőrségének ismét sikerült egy szenzációs fogást csinálnia. Detektívregényekbe illő nyomozások után tegnap éjjel letartóztatták

Szabó Józsefet, aki az egész magyar kommunista mozgalmat a bécsi vezetőséggel közvetítette.

Ő volt az, aki a pénzt szállította a budapesti összeesküvés vezéreinek. Ő informálta Kun Bélát az összes eseményekről. A letartóztatott kommunista

öt órai vallatás után mindent beismer, még azt is, hogy a külföldi sajtót ő informálta arról, hogy a budapesti rendőrség Rákosiékat bántalmazta.

Hír szerint Szabó József, aki foglalkozására nézve ércöntő munkás és kiválóan értelmes, agitátor-iskolát végzett politikai ügynök, —

az egész bécsi vezetőség teljes névsorát kiszolgáltatta a budapesti rendőrségnek.

Az ügyészségen egyébként ma kezdték meg a régebben elfogott kommunisták kihallgatását. Az éhségstrájkj egyeseknél még tart. A sztrájkolókat mesterségesen táplálják.

Hetényi főkapitányhe-

lyettes egy újságíró előtt határozottan megcáfolta azt a hírt, hogy a kommunista puccsot külföldi besugásra leplezték le.

A rendőrség politikai osztálya még mindig megfeszített erővel nyomoz. Vágitékat fá-

„Ha magyarok és románok békén megférnek idegenben, miért ne élhetnének barátságban otthon is?”

H. G. Wells érdekes nyilatkozata — Látogatás a nagy angol írónál

Wells a világhírű angol író nyilatkozott egy magyar újságírónak, aki meglátogatta londoni otthonában. H. G. Wells, az egykori kereskedőtanonc, akinek most évi 60.000 font jövedelme van, a White-hallal szemben, a minisztériumok környékén lakik, egy óriási palota ötödik emeletén. Csöngetésre az író felesége, Catherine Wells nyit ajtót. A világhírű nagy író felesége olyan egyszerű nő, mint egy vidéki postamesterne.

— Bocsánatot kérek — mondja mentegetődzve — pár percig várni kell, férjemnek vendége van. Japán szoba, berakott szekrény, pár szék és Wells íróasztala: zöld posztóval földött, kopott butordarab.

Wells írógépen kopogtatja műveit, magánleveleit pedig töltőtollal írja.

A szekrényen whisky, gin és gyümölcs. Pár kínai disztányér és egy orosz szovjet-porcellán. A kommunisták ótágu csillaga és a bolsevista orosz állam címere: a

radtságos, de teljesen egyéni munkával állandóan figyeli. — Remény van arra, hogy a közeli napokban újabb nagyarányú szervezkedést lepleznek le.

A román delegáció amerikai útja

A Washingtonba utazó román delegáció elindulása néhány napi késedelmet szenved, mert Titulescu meghatalmazott miniszter, aki még nem fejezte be londoni tárgyalásait, csak néhány nap múlva érkezik meg Párisba. Az Amerikába való elindulás pedig csak akkor válik lehetségessé,

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 250—

BERLIN . . . 12345 PARIS 2405—
NEW-YORK 51850 PRAGA 153750
LONDON . . 251160 B.PEST . . 7255
BÉCS . . 7315—

Nagyváradai árfolyamok

Magyar korona	340—	áru	335 pénz
Dollár	20750	"	20650 "
Cseh korona	614	"	612 "
Svájci frank	4010	"	40— "
Osztrák schilling	2930	"	2915 "
Francia frank	965	"	955 "
Angol font	1009	"	1005 "
Lira	840	"	830 "

sarló disziti a művészi porcellánt. Mrs. Wells elmondja, hogy férje nem foglalkozik üzleti ügyekkel.

Ő csak megírja műveit, a copyrightet már én adom el

— magyarázza az író felesége. Én vagyok a „businessman”. Mr. Wells az artist, a művész.

Nyílik az ajtó és belép Wells. Nem gondolná az ember, hogy már hatvan esztendő. Haja szőkés, szeme barna. Minden mozdulata nyugodt. Nagyon halkan beszél.

— Na lássuk — mondja és helyet foglal, hogy a kérdésekre válaszoljon.

— Mi a véleménye a közép-európai helyzetről?

— Szükségesnek tartom a keleteurópai államok konferenciáját. Nem tudom elképzelni, hogy miért vélik sokan utópiának a keleteurópai Egyesült Államokat. Ha a magyarok, románok és szerbek Amerikába vándorolnak, ott nyugodtan megférnek egymás mellett. Bostonban vagy Philadelphában a

legnagyobb barátságban élnek. Miért nem élhetnek otthon is ekeben.

— Foglalkozik-e politikával?

— Aktive nem, de természetes, hogy sokat gondolkodom a politikai problémákon. A munkáspárt-hoz állok közel, nemrég bele is kösztöltem az eleven politikába, csak azért, hogy közelebb jussak rejtelméhez. A munkáspárt az egyetem képviselőjeként jelölt. Elfogadtam, mert biztos voltam, hogy nem választanak meg, de érdekelt, hogy hogyan fogadják az ellenpárt jelöltetésem és tetszett a játék.

— Mi a véleménye a kommunizmusról?

— Rosszul tette föl a kérdést. En kommunizmus alatt csak a krisztusi kommunizmust értem. A marxizmus oroszországi megvalósításánál az okozta a hibákat, hogy előbb következett be, mint azt a vezetők gondolták. Sietve rombolni kezdett és nem voltak készen még az építés tervei. Látjuk, hogy most már sok kérdésben engedtek. Megint behozták a pénz rendszert és sok egyéb enyhítést. Az bizonyos, hogy a mostani rendszer, a kapitalista rendszerre gondolok, nem helyes és azon változtatni kell.

— Mi volt legkedvencebb ifjkori olvasmánya?

— Nehezen emlékezem vissza, azt hiszem Humboldt „Cosmos”-át szerettem a legjobban.

— Sportolt-e sokat?

— Soha. Otthonul legényke voltam.

— Jó tanuló volt?

— Csak nem akar egy hatvan éves embert újra vizsgáztatni? — mondja nevetve és így folytatja:

Tizenhárom éves koromban abba kellett hagynom tanulmányaimat.

Ki kellett maradnom az iskolából, mert apám tönkrement. Pár évig boltossegét voltam, majd beiratkoztam a kensingtoni Royal college of science-be, a bölcsészeti egyetemre. Kedvenc tantárgyam az állattan volt.

— Írói hajlama mikor jelentkezett először?

— Gyermekkoromban kis újságot szerkesztettem. A Collegeben szerkesztője voltam a „Scool Magasine”-nek.

Husz-huszonegy éves koromban kezdtem el komolyabb cikkeket írni. Esztendőkönn keresztül hírlapíróskodtam.

Írtam kritikákat és rövid elbeszéléseket. Huszonkilenc éves voltam amikor első könyvem megjelent: a „Time Machen” (Az időgép.) Ez a könyv az újságokban megjelent cikkeim gyűjteménye volt.

— Kit tart a legnagyobb angol írónak?

— Bernard Shaw a legtisztább elme.

— Külföldi írók közül kit kedvel a legjobban?

— Knut Hamsun nagyon szeretem, de nem tudok pontos választ adni, mert az angolon kívül nehezemre esik más műveket eredetiben olvasni. Fordítás után kritikát mondani pedig bűn.

— Mi a legbensőbb vágya az emberiségre vonatkozóan?

— Az, hogy a nemzeti öntudat helyett a világlelkismeret kerekedjen felül. Hogy új világtudat fejlődjen ki, amely csak békét, testvériséget ismer.

— Jövő irodalmi tervei?

Apolló mozgó

5, 7 és 9 órákor

Ma, pénteken utoljára

Pávakirálynő

MAE MURRAY parádés filmje

A szerelem és a tánc filmje 8 felvonásban

Holnap, szombaton először

GUILLotine

Izgalmas dráma 7 felvonásban

— Fordról és Citroenről szeretnék regényt írni, a nagy pénzesználokról. Azt hiszem, ez ma a legérdekesebb téma. Sokan megkísérelték már, de mindaz még nem az igazi.

— Mi a véleménye a mozirol?

— Charlie Chaplin a legnagyobb művész. Szeretem. Legújabb filmje rendkívüli módon tetszett.

HIREK

* Előkészületek a Kamara megnyitására. Bukarestből jelenti a Rador: Szerdán minisztertanács lesz a parlament megnyitásának előestéjén.

* Elmarad egy jogi előadás. Andru Szever dr-nak az új bűnvádi perrendtartásról szóló folytatólagos előadása, amely holnap délutánra volt kitűzve, elmarad.

* Ma kísérték át az ügyészségre a Dorotheum egyik társulajdonosát. A nagyvárad államrendőrség bűnügyi osztálya ma délelőtt véglegesen befejezte a nyomozást a Dorotheumnál történt sorozatos visszaélések ügyében. A rendőri vizsgálat során előzetes letartóztatásba helyezték Schwartz Lajost ma délelőtt kísérték át az ügyészség fogházába.

* Most folynak a beiratkozások a bécsi konzuli akadémián. Bécs leghíresebb főiskolájának egyike a konzuli akadémia, ahol a diplomáciai szolgálatra képezték ki a hallgatókat. A köztársasági Ausztria átvette e kiváló tradíciójú tanintézetet a monarchiától és tovább fejlesztette, úgy, hogy ma már sokkal több hallgatója van, mint annak idején. Tanári kara az osztrák tudományos élet legkiválóbb egyéniségeiből rekrutálódik. Az előadások most kezdődnek és az eddigi jelentkezők száma már több, mint kétszerese a tavalyinak. Minden kívánt felvilágosítással szolgál a konzuli akadémia igazgatósága, Bécs (Wien) IX. Boltzmanngasse 16.

* Leszállítják a marha és a sertés kiviteli illetéket. Bukarestből jelenti a Rador: A legfőbb gazdasági tanács kedden ülést tart a marha és sertés kiviteli illeték leszállítása ügyében.

* Schwimernél 1 kg. finom keksz 60 lei.

* Október 17-én lesz a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szigoruan zártkörű műsoros táncestélye a Kereskedelmi Csarnok összes termében.

* A NAC választmányi ülése. A Nagyvárad Atlétikai Club választmányja, vasárnap délelőtt 10 órákor rendkívül fontos tárgysorozattal ülést tart a Katholikus Kör földszinti termében.

* A váradí hadiárvaháznál megüresedett cipésmesteri állásra pályázatot hirdet az igazgatóság. Csakis nőtlen egyének jelentkezzenek. Hadirokkantak előnyben részesülnek. Az állás folyó hó 15-én elfoglalható. Az Elnökség. Maria dr Ille.

* Új Anatole France-könyv magyarul. Brousson J. J.: Anatole France papucsban. A francia könyvpiac egyik legnagyobb szencziója volt Anatole France egykori titkáranak és bizalmasának J. J. Broussonnak könyve, amely a világhír és nyilvános szereplés fátyola s a nagyember tógája mögött a hálósapkás, házipapucsos, elvő, evő, ivó, csevegő, elmélkedő, adomázó, pajzánkodó öreg gyermeket mutatja meg. A most megjelent magyar fordítás az eredeti minden ötletességét, könnyed szellemességét, csipős humorát megőrzi. A könyv a magyar közönség körében is kétségkívül igen nagy érdeklődést fog kelteni, amire egyformán számot tarthat Anatole France rendkívüli emberi egyénisége s az az arckép, melyet J. J. Brousson kitűnően, mulatságosan és nagy jellemző erővel festett meg mesteréről. A szépen kiállított arcképpel ellátott könyv az Athenaeum kiadásában jelent meg.

* Ne mulassza el megnézni a „Heyman Szinkör” megnyitó előadásának műsorát. Jegyek kaphatók a „Heyman Szinkör” pénztáránál.

* Schwimernél naponta háromszor friss gesztenye habbal 5 lei.

* Okvetlen váltsa meg a jegyét a „ROMOLA” grandiózus filmre, melynek kedden lesz a premierje a Heyman Szinkörben. Jegyeket erre az előadásra hétfőtől kezdve árusítják.

* Gondoskodjunk gyermekeink fejlődéséről. Müller: Az én módszerem, gyermekek számára. Ára 100 lei. Kapható a Hegedüs Hírlapíródában.

* Szenteljünk naponként 15 perccet egészségünknek. Müller: Az én módszerem című könyve kapható a Hegedüs Hírlapíródában. Ára 100 lei.

* Schwimernél naponta háromszor friss teasütemény 140 lei.

* Ruha-varó tanfolyam kezdete az Orsolyáknál szombaton délután 3 órákor. Tartama 3 hónap, havi 300 Lei. Gép- és gyorsíró tanfolyam kezdete 15-én.

* A budapesti kurzuslap bukása. Budapesti tudósítónk jelenti: Néhány nappal ezelőtt hirt adtunk arról, hogy a Nép című lap, amely egyike volt a kurzus legszélsőségesebb és legintranszigenesebb organumának, a legnagyobb zavarok közzé jutott. A kiadóhivatal már hónapok óta nem tudta sem a hírlapírókat, sem a kiadó hivatali alkalmazottakat fizetni. Ezelőtt egy héttel a szerkesztőség vette át a lapvállalatot és akkoriban felhívták a közönséget, hogy ebebn a mentési akcióban támogassa a redakciót. A felhívás, ugyálszik nem járt eredménnyel. Az olvasó közönség nem támogatta a kurzusnak ezt a jelentékeny organumát, úgy, hogy a szerkesztőség és kiadóhivatal alkalmazottai most kénytelenek voltak pert indítani a vállalat ellen. Eddig huszonöt hírlapíró adta be keresetét a lap ellen a munkaügyi bíróságnál és hir szerint az összes többi alkalmazottak is perelni fognak. A kiadótulajdonosok másfél havi fizetést ajánlottak fel végkielégítésül, azonban ezt az alkalmazottak nem fogadták el. Azt íhszik, hogy a lap a legközelebbi napokban már nem is fog megjelenni.

* Ági krém arcfoltokat eltüntet.

* Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haszkötőket készít Kovács Sándorné (Nilgesztelep) pályaudvarral szemben.

* Francia, angol, amerikai, német előkelő hölgyek Prima Ambra kölnivizet használnak. Csak az Angyal drogériában kapható

Hallatlan olcsó áru

csipkék és selyemzsinórok érkeztek a Lux áruházba Vlahuta (Szent János)-u. 1

Létesítendő cseh vászon és len-áru gyári lerakat

keres jó megjelenésű intelligens képviselőket,

kik ezen cikkeknél kedvezményes fizetési feltételek mellett kicsinybeni eladására helyben és vidéken be vannak vezetve

Személyes jelentkezés

hétfőn, Ferdinand király-ut 18. sz. a

az üzlethelyiségben

2004

Szörmeárunk óriási választékban feltűnő olcsó árban MASITS

szücsüzletében Vlahuta (Sz. János-u.) 2.

ÉN MÁR ISMEREM A MŰSORT

Eredeti értesülések a színház jubileumáról...

— Szerkesztő ur, azt olvasom a lapokban, hogy a színház jubileuma egyszerű házi ünnepélyre fog devalválódni.

— Hát bizony, ez valószínűleg így lesz. A városi tanács...

— De ez tévedés, szerkesztő ur. Biztosan tudom, hogy tévedés. A színház jubileuma olyan fényes kultúrnnepély lesz, amilyenhez hasonló még nem volt Váradon.

— Honnan veszi ezt?

— En már a műsort is ismerem. Az egész város fel lesz lobogóva. Végig az utcákon díszruhás diákok állanak sorban. Az állomáson a hatóságok és a társadalom legelőkelőbb vezetői várják a minisztert.

— A minisztert?

— Természetesen. A kultusz-minister is részt vesz az ünnepségen. Hiszen a népszövetségi konferencián Duca külügyminiszter ur kifejezetten hangoztatta, hogy a kormány szíven viseli a kisebbségi kultúrát.

— Ez nagyon érdekesen hangzik. Folytassa.

— Délben bankett. Román és magyar nyelvű ponarköszöntők a legösszetettebb melegséggel üdvözlnek a két kultúr nép zavartalan testvériségét.

— És azután?

— Este kiváltságos, fáklyásmenet és jubileumi előadás a színházban. Ez nem maradhat el, hiszen a beszédek már készen vannak, a szónokok már köszörülnek a torkukat.

— Kik fognak beszélni?

— Elsőnek persze a miniszter. Ne tessék csodálkozni, magyarul. Néhány keresetlen szóval üdvözlőni fogja a magyar színjátszást, amelynek internacionális értékét senki sem tagadhatja. Rá fog mutatni arra, hogy a kultúra semleges zónájában nincsenek ellentétek, a szívek hamarosan egymásra találhatnak és az ideálok közöseké válnak.

— Nagyon szép lesz.

— Következik a polgármester válasza. Románul fog beszélni, nagyon szépen és nagyon meghatóan. A színház történetét fogja méltatni és ismertetni fogja Nagyvárad kulturális jelentőségét. Ennek a városnak tradíciói nem ismerik az egyoldalú, elfogult sovinizmust, a város mindenkor hálás talaja volt az irodalmi és művészeti evolúcióknak, amelyek elősegítik a civilizáció egyetemes fejlődését.

— Következik Marcus István színészeti felügyelő.

— Milyen nyelven beszél, ha szabad kérdeznem?

— Románul. Mert ő a román kultúra üdvözlője, tolmácsolja, meleg szeretettel ünnepli a magyar színjátszás művészetét, amely anyai viszonyosság után is változatlan dicsőséggel tartotta meg pozícióját. Most jön Perédy György, a Szigligeti Társaság nevében.

— Magyarul?

— Magyarul és temperamentumosan. Csak egy kicsit hosszadalmasan. A közönség már türelmetlen, mert még Gróf László szingázgató szónoklata is hátra van.

— Ó mit mond?

— Hálás szavakkal köszöni meg a publikum pártfogását. Kifejti, hogy a színház fejlődése látképpen annak köszönhető, hogy a közönség nem hagyta cserben és a hatóságok támogatták. Most jönnek a díszelőadások...

— Na végre.

— A bukaresti opera a Cigánybáró második felvonását játssza óriási tetszés mellett. A budapesti opera, — melynek művészeit, zenekarát, díszleteit különvontan szállították, utlevél, vízum és vámolás nélkül engedték be, frapáns sikerrel adja elő a Bánk bánt. Nem gyönyörű ez?

— Csak egy kicsit valószínűtlenül hangzik. A tanács még nem

.....

A Banca Nationala megszorítja a hitelt

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Tudvalevő, hogy az állammal kötött egyezményben a Banca Nationala kötelezte magát, hogy nem helyez forgalomba több bankjegyet annál a 21.071 millió leinél, ami 1924 december 31-én az emisszió összes értéke volt. A Banca Nationala, mivel ezt az összeget elérte, — elhatározta, hogy kőlá-

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Egy váradai szép lány megszökött a Kludsky-cirkusszal

Ma délelőtt egy kétségbeesett egyszerű asszony Belérdi Miklósné járt fel a alá kezét törölve a rendőrség folyosóján. A szegény asszony sirva panaszkolta, hogy 17 esztendő leánya tegnapelőtt este nyomtalanul eltűnt Váradról. Erős a gyanúja folytatja Belérdiné — hogy feltűnően csinos megjelenésű gyermeke a Kludsky cirkusszal

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Megtudtam, hogy kimaradtam a választói névjegyzékből

Zsebemben az állampolgársági igazolvánnyal és vadonatúj személyazonossági igazolvánnyal, nem felejtkezve el utlevelemről, illetőségi okiratomról, erkölcsi bizonyítványomról, lakhatási engedélyemről, sőt újraoltási bizonyítványomról sem, — ma délelőtt a városháza I. emelet 33-as szobájában megjelentem, hogy a választói névjegyzékét megtekintsem, s ha netán kimaradtam belőle, felvételemet kérjem.

Egy csinos terembe léptem, amelynek falait a volt prefektusok jószágos tekintetű portréi díszítik. Elsősorban az lepelt meg, hogy rajtam kívül akkor már vagy ötvenen-hatvanan várakoztak türelmesen egy szépen sveifolt asztal körül. Úgy látszik a közös sois hozott össze bennünket, mert csakhamar megindult köztünk a diskurzus.

— Ön is választó? — fordult felém egy idősebb ur, akit úgy látszik frissen borotvált képem alaposan meglepettett.

— Éppen azt szeretném tudni — szoltam illedelmesen — és azért jöttem ide.

— Ugy — folytatja az öreg ur — akkor talán segítene nekem öcsém uram, mert maga biztosan jobban tudja, hol itt a dörgés.

Csakhamar utat törtem magamnak is, neki is és ott álltunk az asztal előtt, amely mellett csinos arcú hölgyek foglalatostkodtak és öt perccel belől a kérdések özöne zúdult rám:

— Mindjárt fölvevették, vagy pótlásra?

Még időm sem maradt a gondolkodásra, már újabb kérdés:

— Nem lett kérvényezve? Van-e száma? Milyen utcán lakik?

Drága nagyság — felelek meg-szeppenve — én nem is, vagy hogy is mondjam csak, nem azért jöttem ide, hogy vallassanak. Azt szeretném tudni tulajdonképpen választópolgár vagyok, vagy sem?

— Hát éppen erről van szó — mondja a kisasszony — azért fordulok önhöz kérdésekkel.

— Ja, most már értem! Dehát talán a nevemet is meg kellene említenem — mert gondolom, hogy úgy könnyebben megy majd.

Vége tisztáztuk e jelentéktelen

részletkérdést és a szóbanforgó kisasszony egy füzetet ütött fel, amelyben állítólag a nevemnek is szerepelnie kellett.

Felülről-lefelé, alulról-fölfelé néztük, gusztáltuk a neveket, már jó néhány ezer választópolgár nevét átvizsgáltuk — a verejték út ki a homlokomon, — de sehol semmi nyoma a nevemnek.

— Valami baj lehet — szóval meg a hátam mögött az öreg ur — látja öcsémuram azért kérdeztem én mindjárt, hogy maga is választó? Igazán hasznosabb dologra fordíthatna volna az időt. És ismerősöm, akinek a nevét elkelejtetem megkérdezni, büszkén otthagytott.

A tisztviselők világosítottak fel később, hogy az atyafi velem együtt kimaradt a listából.

B. J.

MOZI

— A Pávakirálynő ma, pénteken megy utoljára az Apolló mozgóban. Mae Murray, aki ma szépségben, játékművészetben és a toalettek iránt kifinomult érzékben az amerikai színésznők között első helyen áll, egy igazán az egyéniségének teljesen megfelelő szerepet játszik e darabban, s sikerült is neki a közönség legszélesebb rétegeiben is a legszebb elismeréseket kivívnia. — Holnap egy mindvégig izgalmas társadalmi darabot játszik az Apolló, a „Guillotine”. Cselekmény az egész darab. A néző a legmegfeszültebb idegekkel lesi, várja a fejleményeket, érdeklődéssel figyeli a dolgokat, amelyek egy ártatlan leánynak a guillotine-ig való jutását eredményezik és végül megkönnyebbülten lélegzik fel, amikor jön a szabadulás, végre eljut a megérdemelt boldogságig. Marcella Albini és a német filmművészet jelesei játszanak e darabban, az egész Párisban lett felvéve, így tehát módunkban van újra a világ metropolisának szépségében gyönyörködni.

— A Dorian-filmszínházban ma, pénteken a szezon leghatalmasabb filmremeke, a „Rejtelmek országa” látható. A „Rabszolgakirálynő”-ből népszerű Beregi Oszkár, a bájos Bánky Vilma és a „Szerelmek tragédiája”-nak ismert főszereplője, Erika Glässner játszik a 6 nagy felvonásból álló darab főszerepeit. A Dalai Láma országában, Tibetben lejátszódó részletek érdekességükkel és misztikusságukkal meglepően hatnak. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: „Cleo” Pola Negri régóta várt filme.

Paplni: Krisztus története

Krisztus diadalmenete ez a könyv, bevonulása törődött és csüggedt lelkünkbe. Ára füze 360 lei. Egész vászonkötésben 420 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapiróda-ban, Vidékre elküldjük.

Színház

HETI MŰSOR:

Péntek: **Bizanc** dráma. B. bérlet. Folyó szám 3.

Szombat délután: **Imádom**, vígjáték, olcsó helyárakkal. Folyó szám 4.

Szombat este: **Éva** operett, Kovács Kató, Bellák Aranka, Tompa Béla, Páger Antal és Tompos József bemutatkozása. Folyó szám 5.

Vasárnap délután: **Nótás kapitány** operett, mérsékelt helyárakkal. Folyó szám 6.

Vasárnap este: **Bajadér** operett, P. Geizler Lola és Ocskay Mihály bemutatkozása. Folyó szám 7.

Hétfő: **Éva** operett, A. bérlet. Folyó szám 8.

— **Bizanc** harmadszor. Ma este harmadszor kerül színre a szezonnyitó előadás kitünő szereposztásában Herczeg Ferenc világhírű drámája, mely szerdán és csütörtökön este fokozódó és igaz nagy sikert aratott. A főszerepeket ma is Jósika Mici, Benes Ilona, H. Körössi Juci, Petróczy Aliz, Tóth Elek, Darvas, Lengyel, Sós, Grófi, Tompa, Hetényi, Ocskay és Virág játsszák. A ma esti előadás B) bérletben megy.

— **Éva** öt új szereplővel. A dráma előadásról megjelent kritikából meg lehet állapítani, hogy a színház új prózái együttese az első intrádára beérkezett és meghódította a közönséget. Ebből következően is bizonyosra vehetjük, hogy az operett együttes szintén a legmagasabb művészetet hozza az idei szezonban. Olyan nagynevű művészek, mint Kovács Kató, Bellák Aranka, Tompa Béla, és Páger Antal nem is produkálhatnak mást, mint abszolút szépet, magas színvonalú és tökéleteset. Az operett anszamlé új tagjainak bemutatkozása szombat este lesz az Éva című operettben, melynek többi főszerepeit a múlt szezon kipróbált erői alakítják. Az Éva hétfőn A) bérletben is színre kerül.

— **P. Geizler Lola és Ocskay Mihály a Bajadérban mutatkoznak be.** Vasárnap este fejeződnek be az új operett művészek bemutatkozásai. Ekkor lép fel a „Bajadér” két főszerepében P. Geizler Lola a budamiskolci társulat országos nevének énekes primadonnája és Ocskay Mihály, a pécsi színház volt opera tenoristája. Mind a két bemutatózó tudásának legjavával lép a váradi közönség elé, hogy bizonyítsák: a közönség várákosása semmiféle tekintetben sem lesz indokolatlan. Az új tagokon kívül a „Bajadér” főszerepeit Bellák Aranka, Páger Antal, Sós, Hetényi és Fülöp játsszák.

— **Délutáni előadások.** Mint már jeleztük, szombaton délután olcsó helyárak mellett az Imádom című pompás francia vígjáték kerül színre L. Hollós Jucival, H. Körösi Jucival, Benes Ilonával, Lengyel Vilmos-

sal, Tóth Elekkel és Madassal a főszerepekben. Vasárnap délután Bodnár Klári az ujonnan szerződött szubret mutatkozik be a Nótás kapitányban. — Ennek a feledhetetlen sikerű

Tedák Sári legfrissebb nyilatkozata

Pozsonyi fellépését megakarták akadályozni egy magyar író

(Pozsonyi tudósítónktól.) Tedák Sári odabenn ül a pozsonyi Savoy kicsiny éttermében. Pepitaszín utazóruha rajta, vállá görnyedt, mintha súlyos gondok nyomnák...

— Egy-két szót, művésznő — szól hozzá az újságíró.

— Jöjjön csak, jöjjön! — feleli a Mánás Miska Marcsájának hangján, de mosolyogva. — Odafele a szobámban négy-szemközt majd megmondok, hogy mit tartok magukról, rettenetes újságírónépség!

— És már megy is, katonás léptekkel, mint a derék János vitéz...

Odafele aztán még paprikásabb.

— Interjú kellene, he? Még csak az kéne! Az ember még ki se nyitja a száját, maguk újságírók máris másra terlik a beszédet és aztán isten tudja mit nem firkálnak rólam össze! Magának se mondok egy szót se. De nem ám! Oda üljön az asztal mellé, ne álldogáljon a szoba közepén, amikor éppen kipakolok.

Most is micsoda kellemetlenséget okoztak nekem azzal az irredentahistóriával?

Hát tudom én, hogy mit mondtam huszonöt esztendővel ezelőtt? (A szappant persze nem csomagolták be odahaza. Noná, pont a szappant fogják becsomagolni!) Hát tudom én, hogy egyáltalában mondtam-e valamit?

Személyes bosszu műve az egész, tudom én jól!

Az illető — egy magyar író tejóisten — a prágai fellépések meggátlását is ígérte nekem, azért, mert

Beer prágai direktor vizsautasította egy darabját.

No erre hálstennek nem kerül a sor, de mégis hallatlanul haragszom, hogy Pozsonyban csak egyszer léphetek fel. Kár, jaj de kár! Ennek azonban Beer az oka, mert nem nélkülözhet az Antóniában!

— Volt-e már nagyságos asszony...

— Jaj voltam fiam, voltam Pozsonyban, ne is kérdezze. — Fellépni csak egyszer léptem itt fel vagy öt évvel ezelőtt egy hangversenyen. De azelőtt! hogy illegettem magam a Grössling-utcán, tizenhét éves se voltam egészen és azt hittem, enyém az egész világ...

— Ami be...

— Jaj fiam be, igen be is teljesült, tudom, tudom. Ne higgye ám azt, tudom én, mulnak az évek, de ezt az egyet, ezt az

magyar operettnek a főszerepeit szintén új tagok játsszák, még pedig Kovács Kató, Bellák Aranka, Tompa Béla, Páger Antal. A vasárnap délutáni előadás mérsékelt helyáru.

tán igazán higye el, mert becsületszavamra mondom:

soha, de sohase éreztem még magam fiatalabbnak, mint most!

Ragyogó jókedvem van, mit tudom én minek? De jókedvem van no.

„Hiszen ha ujja lehetne születni!” — sóhajtják sokan. Én sose sóhajtottam. Minek szülessék én ujja?

Hát nem született most számomra egyszerre nyolc vanmililó ember, — a nyolcvanmillió német publikum?

Hát nem elég ez?

Valaha két szerződés fektűt az asztalomra: Pestre Bóthy-hez, a másik Bécsbe a Karltheaterhez. Mind a kettőben 3000—3000 forint évi gázi... Azt a másikat még csak meg se értettem, úgy kellett lefordítani másoknak. Ilyen sokat tudtam én németül! Hogy mikor tanultam meg? Nem tudom. Csak azt tudom, hogy

Pestre indultam el és Bécsbe érkeztem, ahonnan nemsokára Berlinbe jutok...

— Az A...

— No persze, persze az Antóniával. Verhetetlen darab, ilyen klasszis higye el fiam! Most meg egy francia direktor jár a nyakamra, hogy Párisba jöjjenek, csakis Párisba. Van eszembe, soha életemben nem fogok én franciául tanulni!

— Tessék ismét Pestre utazni, onnan talán még Párisba is elvihet az út...

— Nono, csak ne vicceljen! Különben pedig jegyezze meg: egyáltalán csak azért beszélek még magukkal, mert valaha Odillon azt mondta nekem:

„Mindegy kislány, mit ír az újság! Irhatja azt is, hogy ezüstkanalát loptál! Csak írjon!”

Én pedig tartom ehhez magam, mert mindig jó tanítvány voltam...

ZONGORAK részletfizetésre kaphatók „Sternberg”-nél, Boulevardul Regele Ferdinand No. 14. 1803

Mah-Yong

játékszabályok és elszámolás ára 40 lei

Kapható a Hegedüs Hirlapiróda-ban

Zigrét és Popovici Miklóst felvették a választói listára

A Nagyvárad ma reggeli száma feltűnést keltő formában azt a hírt közli, hogy dr. Popovici Miklós és dr. Zigré Miklós volt prefektusok neve kimaradt a közszemlére helyezett választói listából, s csak utólag pótolták ezt a hiányt.

Ma délelőtt utánna jártunk a dolognak és megállapítottuk, hogy dr. Popovici Miklóst az 587, dr. Zigré Miklóst pedig a 143 szám alatt szabályszerűen felvették a választók névjegyzékébe.

A polgármesteri hivatal különben ebben az ügyben értesülésünk szerint cáfolatot késztül kiadni.

AMNESZTIA

Az igazságügyminiszter a nagy nemzeti ünnepen meglátogatja a fegyházat. Minden fegyencet maga elé állít.

- Mire ítélték?
- Nyolc év.
- Felét elengedem.

Igy tovább minden fegyencnél.

- Mi a büntetése?
- Tizenkét év.
- Felét elengedem.

A sor végén egy zsidóhoz kerül.

- Mi a büntetése?
- Életfogytiglan.
- Felét elengedem.

A raport ezzel véget is ért. Másnap a fogházigazgatóság revideálta az amnesztiát és minden fegyencnél „leírta” az elengedett éveket. A zsidónál a legnagyobb zavarban voltak. Hogy kell megfelelni az életfogytiglant? Végre, miután egyik jogi kar se tudott dönteni az ügyben, elhívták a csodarábbít:

- Mi itt a teendő?

A bölcs férfi elgondolkodott egy keveset, aztán kimondotta a szentenciát:

- Egyszerű az egész. Az elítélt egy nap be lesz csukva, egy nap szabadon jár...

Letartóztatták az Új Nemzedék munkatársát

Forradalmi bűnök...

— Budapesti tudósítók távirata —

A budapesti rendőrség tegnap letartóztatta Paal Tamás 27 éves hírlapíró, az Új Nemzedék rendőri munkatársát. Az újságíró ellen lázadás és nemzetgyalázás címén indult eljárás.

Paal Tamás testvéröccse Paal Györgynek a forradalmi idők főkapitányhelyettesének. Együtt menekültek Erdélybe, ahol a fiatalabbik Paal munkatársa volt Robozék Pesti Élet című lapjának.

Körülbelül fél év előtt tért vissza Budapestre, sikerült átlépnie a határt, nem volt tudomása arról, hogy a törvényszék lázadásért és hűtlenségért elfogatási parancsot adott ki

ellene. Előbb Szegeden újságíróskodott, majd onnan került az Új Nemzedékhez.

A letartóztatással kapcsolatban az Új Nemzedék felelős szerkesztője nyilatkozatot közöl és kijelenti, hogy Paal Tamás

mást a legjobb információk alapján, kellő óvatossággal vette fel, semmi oka nem volt feltételezni, hogy korábban súlyos bűncselekményt követett el. Mint munkatárs példásan dolgozott.

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TORTÉNETEK

Írta: MARTON MANÓ

(50)

... A világraszóló Dreyfus-affér nyugtalanította a szíveket és elméket. Micsoda izgalom volt az! A tárgyalások, a hamis tanúk, a borderó, a száműzetés, Ördögsgiget. — És egyszer beleharsogta retentő, lángoló vádját a vak és siket reakció fülébe a kor népszerű írója Emile Zola. J'accuse! — süvöltött végig a földön, mint egy apokaliptikus vihar és megmozdult minden, ami addig moccani nem mert. Az egész világ haladó közvéleménye rajongva, lázasan ünnepelte a Germinal költőjét. Mi se természetesebb, Várad elevenen és zajosan rezonált. Ilyen bátor, lelketrázó hang számára akkor volt legjobb akusztikánk.

Halász Lajos égett, lobogott. És egyszer kapja magát, ő bizony elutazik Párisba, ő bizony megszorítja annak a Zolának a kezét:

— Lassan Lajos — intette Várady Zsigmond — maga megint fejfelé megy a falnak. Hát csak beront ahhoz a szegény Zolához és egyszerűen megrázza a kezét? Valamit mondani is kellene.

— Na igen.

— Naigen, naigen, hát tud maga franciául?

— Hm. Erre nem is gondoltam.

Hát csak hamarosan. Biró Lajos irt rövid, színes, tüzes kis gratuláló beszédet — francia nyelven. Halász ezt a pár szép mondatot két-három nap alatt bevágta. Remekül. Mint a vízfolyás. Álmában is a francia üdvözlészt mondta. Nyugodtan bucsuzhattunk tőle és Lajos nyugodtan ült fel az expresszvonatra.

... Párisban aztán Diósy Ödön, Léda férje kalauzolta a nagy íróhoz. Zola, akinek a magyar zurnalisztát előre bejelentették, szeretetreméltó szívélyességgel fogadta. Halászt, átölelte, leültette. Lajos azonban felpattant. Szeme tüzel, arca ragyogott. Kezét szívére tette és beszélni kezdett:

— Je vous apporte Monsieur le message d'une douce ville hongroise, lointaine, la salutation ardente et exaltée d'une société cultivée, — á vous Monsieur, au défenseur brave et merveilleux de la Vérité qui se déchaine de la tombe aussi, — au poète immortel...

Zola könnyes szemmel hallgatta a pergő, lázas szavakat, aztán... látható megindultsággal csókolta meg fiatal barátját, akit kedves kollegának

nevezett. Igen... — illet! Zola... franciául felelt. Erre igazán nem lehetett számítani. Igaz pár szóval, röviden, de kérdezni valója is volt. Szintén franciául:

— Milyen hatással vannak

Máglyahalálra ítélték egy keresztet

A csehszlovákiai görög katolikusok vérsztörvényszéke

Kassáról jelentik: Alsóvereckén Zubán Vaszily jómódú ruszin földmives otthagyta ősei hitét, a görög katolikus vallást és áttért a schizmatikus hitre. E hitbéli változtatásának külső megörökítésére szép módos keresztet faragtattott a schizmatikus vallás szabályai szerint: egy vízszintes és egy ferde ággal és azt a falu határában a saját földjén fel is állította.

A jámbor alsóvereckei ruszinok nagy megrökönyödéssel látták falujuk határában az idegen keresztet. Voltak, akik egyenesen az Isten haragjától féltek és elforított fejjel haladtak el mellette.

A kereszt pedig állt, büszkén és forradalmat hirdetően.

Most szombat éjjel azonban nagy világtelfordulás támadt Vereckén. A mindenre kész ruszin ifjúság, fiúk és lányok titkos gyűlést tartottak, ahova in... megidézték a falu végén ácsorgó paroszláv keresztet is. A gyűlés csakhamar vértörvényszékké alakult át, amely egyhangú határozattal mondotta ki a megmásíthatatlan ítéletet, miszerint

a paroszláv keresztet a gör. kath. hívek megégetik.

Felakasztotta magát egy színész

A drámai szende titokzatos tragédiája

— Az Esti Lap eredeti távirata —

Sopronból táviratozza tudósítónk: Bánhegyi Ica drámai szende tegnap borzalmas módon akart véget vetni életének. Szállodai szobájában, ágyban fekvé a lepedőből hurkot készített és nyakához költ, felakasztotta magát az ágy falának ráámán. A művész réstelenesen hörögni kezdett, úgy, hogy a szomszéd szobalakai is figyelmessé lettek. Betörték a szoba bezárt ajtaját és az utolsó pillanatban, amikor a fiatal művész már elvesztette eszméletét, levágták a hurokról.

Az öngyilkossági kísérlet Sopronban hallatlan szenzációt keltett. Az egész város becézett kedvence volt a bájos, jócsaládból származott, rendkívül szimpatikus színész, akire nagy jövő várt. A drámai szende nagyon temperamentumos, állandóan mosolygó, jókedvű és ötletes fiatal nő volt, akiről senki sem tételezte volna fel, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozik.

A művészt kihallgatta a rendőrség, de ő minden felvilágosítást

— kérdezte — az új magyar irodalomra a francia írók?

Halász kissé meghajolt és vállai közé húzta a fejét:

— Ja lájder — felelt némi kőfaragó-utcai tájszóval — lájder bitesőn... nikszt dajcs...

(Folytatom.)

KINEVEZÉS A VÁRADI JOGAKADÉMIÁRA.

Bukaresti tudósítónk táviratozza: A Monitorul Oficial legírsebbszáma közli, hogy a közoktatásügyi miniszter kinevezte C. Petrescu Ercea dr.-t, a nagyvárad jogakadémia kereskedelmi- és váltójogi tanszékére.

tása miatti nagy vétkéért, máglyahalálra ítélik.

A vértörvényszék az ítélet végrehajtását azonnal meg is kezdte.

Az éj leple alatt kivonultak az alsóvereckei legények és lányok a falu végére, oda, ahol a Zubán Vaszily földjén az új fakerezt állított. Pár perc kellet csak és ki-döntötték a keresztet. Az asszony-nép rőzsét hordott össze és csakhamar hatalmas lángnyelvek csaptak az égnek. A vértörvényszék tagjai megvárták, amíg hamuvá lett az utolsó szöndarab is és ekkor megkezdődött a jelen század legelső, a maga nemében egyedülálló eseménye: a kereszttemetés.

Néma sirások léptek elő, és belevágtak a földbe. Csakhamar elkészült a sir, melybe a kereszt megmaradt hamvait belelektették. A gyászszertartás komolyságát az is bizonyította, hogy a temetést a ruszin himnusz éneklésével fejezték be, mely után végleg ráhullott a ruszin föld göröngye pravoszláv kereszt hamvaira...

Az egyháztörténelemben máglyahalálra ítélt és eltemetett pravoszláv kereszt a vallási fanatizmusnak egy újabb határjelezője lesz...

Két érdekes

váradi pör felelőviten tárgyalása

Az ítéletabl... ber 21-re tűzte ki a csempés... tudvalevően egy évi fogházra ítélt Halász Endre bántlyhunyadi református lelkész fellebbezésének tárgyalását.

A Harasztos Lajos vasutas megöléséért öt évi fogházra ítélt Zuh Lajos vasutas fellebbezésének tárgyalása szintén október 21-én lesz az ítéletablán.

HEYMAN-SZINKÖR

HETI MŰSOR:

Szombat este: Megnyitó előadás, Medgyaszay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós fellépésével. (Sorozat 1. szám.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Gyermekelőadás, Gyermekkarabé, táncok, gyermekmesék és Zígottó, kacagató és mulatságos gyermekfilm, olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 4 órai kezdettel: az Aranykakas énekes bohózat, a nagyváradi iparos egyet műkedvelő társaságának vendégjátéka. (Sorozat 2. szám.) Méréskei helyárakkal.

Vasárnap este: Megnyitó előadás Medgyaszay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós fellépésével. (Sorozat 3. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Hétfő este: Megnyitó előadás, Medgyaszay Vilma, Pintér Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós fellépésével. (Sorozat 4. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Kedd, szerda, csütörtök, péntek: Romola. A Metro-Goldwyn amerikai filmgyár szenzációs monumentális filmreke, főszerepben a világhírű Lilian Gisch és Dorothy Gisch. 11 felvonásban. Egy részben. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Szombat, vasárnap, hétfő: a Gyimesi vadvirág, filmen. A népszinmű irodalom legragyogóbb ékesége, 5 felvonásban. Főszerepekben: Kiss Ferenc, Gömöri Vilma, Ujvári Lajos, Kovács Lili és Medgyaszay Jenővel.

— Holnap lesz a megnyitó előadás a Heyman szinkronon, mely teljesen felkészülve várja Nagyvárad közönségét. A színházban minden előkészület meg történt arra, hogy a nagy közönség kényelme minden tekintetben ki legyen elégítve. Ruhátár, bútor helyiségek kényelmek és díszesek, a színpad is fel van szerelve a legmodernebbül úgy, hogy nagy látványosságokat és kis blüetteket is úgy lehet előadni, hogy az technikailag is teljesen művészt nyújtson. A megnyitó előadás műsorára a jegyek nagyrészt már elővételeiben elvitték, vasárnap és hétfőre azonban még kaphatók jegyek.

Párisi női divat újdonságaim megtekintése cellából kérem szíves látogatását

SZILAGYI
Ferdinand király-ut. 3. sz.

A szerkesztő üzenetei

Vérvad. Bizonyára nemcsak a laikus olvas, de a laikus újságíró is tisztában van azzal, mi az a lap-szemle. Csak hogy még a leglaikusabb olvasó is jól tudja, mi az, amit felületes, — nem ügyelmes — szemlelet után megjegyez nélkül magáévé tehet egy lap. Az egész erdélyi sajtó megbotránkozott az Aradi Közlöny vérvaszenzációján, s ehhez az ostoba és gonosz célzatu íráshoz a váradi reggeli lap még jól meggondolt keretet is faragott. Na, ha így van, hát tessék: Cuza tanár úr lapjában, vagy A Népből gyakran találhatók ilyen alkalmas közlemények.

Humánus. Téved, ha azt hiszi, hogy a szó szoros értelmében vett rabszolgaság megszűnt. Három évvel ezelőtt Sir Arthur Steel-Maitland javaslatára a Népszövetség ankétet rendezett a háború utáni korszak rabszolgaproblémáját illetően. A Népszövetség egy szakbizottságra bízta az ankét lefolytatását. A bizottság elkészült munkájával és jelentést készített róla, amelyet a Népszövetség hatodik bizottságának terjesztett be. Amde ezt a kétségkívül értékes dokumentumot háttérbe szorították — érthető okokból — az angol delegátusok, akik maguk is előálltak egy, a rabszolgakereskedésről szóló jelentéssel, amelyet az angol kormány készítette, — a maga szájaize szerint. Mivel pedig az angolok dominálnak a Népszövetségben, a vegyes szakbizottság objektív jelentéséről senki sem vett többé tudomást.

Az angol kormány által készített jelentés megdöbbentette azokat, akik a rabszolgakereskedés problémájával foglalkoztak. Megdöbbentette azért, mert legkevésbé sem képviseli a humanizmusnak azt az emelkedett alaspontját, amelyet az angoloktól remélték volna. Ugy, hogy ez a dokumentum visszaesést jelent az 1885. évi berlini deklarációhoz és az 1890. évi brüsszeli egyezményhez viszonyítva. Ez a két nemzetközi dokumentum reprezentálta mostanig a művelt világ véleményét a rabszolgaság intézményét illetően.

A rabszolgasággal csaknem egyenlőértékű kényszermunka (ez alatt nem a bűnökért megítélt szankciót, hanem főleg a gyarmatok népének tömeges dolgoztatását kell érteni) problémája szerepelt már néhányszor a Népszövetség tanácskozásainak programjában. A Népszövetség álláspontja az volt, hogy 1. kényszermunka megengedhető, de csakis fontos közmunkák esetében és hogy 2. mindig rendesen meg is kell fizetni e munkát.

Most pedig az angol kormánynak előbb említett jelentése arról beszél, hogy magánmunkálátok elvégzésére is lehetne olykor-olykor igénybe venni a munkakényszert. Szerencsére a Népszövetség őszintén demokrata és felvilágosodott tagjai rögtön rámutattak arra, hogy a Népszövetség már réggyel ezelőtt kimondta, hogy kényszermunka csakis közcélokra és ekkor is kizárólag rendes munkabér ellenében vehető igénybe — és ettől az állásponttól soha el nem térhet a gyarmati lakosság rovására. Az angol konzervatív kormány inhumánus és antidemokratikus jelentése olyan felháborodást keltett magában Angliában, hogy talán éppen a felháborodás fogja kényszeríteni a kormányt

mányt jelentésének visszavonására.

Allée. Kérdésére csak ezt a választ adhatjuk: tegye le a munkáját és váltsa ki személyazonosságát bizonyítványát a rendőrségen, mert ha ezt elmulasztja, súlyos büntetésben lehet része.

Színházlátogató. Bizánc — creditileg: Büdvantion — a Konstantinápoly helyén állt görög város neve. Jelenti Bizánc az egész keletromai birodalmat is.

C. moll. A modern német kulturális életéről a legképeletesebb képet a „Neue Rundschau”-ból kaphatja. Címe: S. Fischer, Verlag, Berlin W. 57.

Diák. Utazási ügyben felvilágosításért forduljon a Hegedüs Hirlapirodában levő Wagons-Lits-ügynökséghez.

Iparos. Az Ipari Hitelintézet (Credit Industrial) a Banca Nazionale terjeszti fel a hitelkérést. Tudomásunk szerint a kamat most 9 százalék.

SPORT

Előkészületek a vasárnapi városközi mérkőzésre

Alig két nap választ már el bennünket és vasárnap délután újból szemben állnak egymással Arad és Nagyvárad reprezentatív csapatai. A múltkori vereség után a váradi válogatott csapat érthető igyekezettel készül a revansra és ha a csapatfelállításon lényeges változás nem történik, szinte bizonyosra vehető a győzelem.

Eddigi tervek szerint a váradi csapat így áll föl:

Ströck I., Bartha, Székely, Berkesy, Kinigyi I., Körözy, Pless, Kinigyi II., Szemere, Rónay, Csomag.

Ez a csapat véleményünk szerint is legmértőbben fejezi ki a közvélemény óhaját.

A minden tekintetben izgalmasnak ígérkező városközi meccset megelőzően a NAC és a CFR csapata játszik barátságos mérkőzést.

A NAC TENNISZSZAKOSZTÁLYA IS RÉSZTVESZ AZ OKTÓBER 26-IKI SPORTÜNNEPSÉGEN.

A Nagyvárad Esti lap tegnapi számában már röviden beszámoltunk arról a nagyszabású sportünnepről, amelyet a váradi sportszövetség és isze alatt — az összes egyesületek a rabsegélyező-egyesület javára október 26-án rendeznek.

Az egyesületek természetesen mindent elkövetnek, hogy ez az ünnepség minden tekintetben érdekes és nívós legyen.

A NAC, amelynek football-csapata a Törekvéssel együtt látványos lesz a sportprogramnak — mint most értesülünk, — tenniszszakosztályát is bevonja a 26-iki sportünneprébe. A NAC tenniszszakosztálya hír szerint klubközi versenyt készűl rendezni,

amelyre, — miután Váradon más kombinációról sajnos szó sem lehet — az NSE nevesebb versenyzőit fogják meghívni.

H. G. Wells: Az időgép

PERZSASZÖNYEGEK
részletfizetésre is kaphatók
Stern-ergnél Bauer, Regele
Ferdinand (Rakóczi-ut.) 14 1803

Merezsokovszkij
Krisztus és Antikrisztus trilogia

A Külföldi regényírók sorozatában most jelent meg

A trilogia 3-ik része

Az Antikrisztus Péter és Alexej

Dr. Kiss Dezső kiütő műfordító fordításában

A kétfüzetes mű ára
fülve 198
kötve 264 le

A trilogia 1-ső része

Az Istenek halála
Julianus apostata

Dr. Kiss Dezső fordításában oly sikert ért el, hogy minden oldalról sürgettek már a trilogia folytatását e kiváló fordításban

Ára fülve 176 —
kötve 220 — le

A trilogia 2-ik része

Az Istenek kiadásában jelent meg

Az Istenek feltámadása
Leonardo da Vinci

(amely)

Ára két kötetben
fülve 220 — le
kötve 286 — le

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában. — Vidékre elküldjük

Elutazók
figyelmébe!

Magyar vizum	540 L.
Csen vizum	570 „
Szerb vizum	950 „
Francia vizum	1175 „
Olasz vizum	700 „
Osztrák 1 utazás	610 „

a Hegedüs
Hirlapirodában

Telefon 458

Uj egészségügyi üzlet!

HYGIEA
LEITNER LAJOS

Str. Nic. Iorga (Zöldia-utca) 13
Orvosi műszerek, sérvkötők, haskötők, gummiharisnyák, betegápolási cikkek és illatszerek nagy választékban.

A városi tanács nem engedélyezte mozielőadásokat a Heyman-szinkörben

Megvárják a belügyminisztérium döntését

Nagyvárad város tanácsa ma délelőtt tartott ülésén foglalkozott a holnap este megnyíló Heyman-szinkör játsszási engedélyének kérdésével. A probléma lényege akörül forgott, hogy precizitással a szinkörrel, hogy milyen előadások megtartására használható.

Az ügy előadója Kőszeghy József főmérnök részletesen beszámolt a közelmúlt napokban megtartott hatósági szemlésekről és ennek az eljárásnak a során a bizottság tagjaiban az a vélemény alakult ki,

hogy a Heyman-szinkör színház-, koncert- és kabaré-előadások céljaira minden külön megszorítás nélkül felhasználható.

Nem véleményezhette azonban a bizottság Parlasi Lajos művészeti igazgató az irányban előterjesztett kérelmét, hogy a szinkörben mozielőadásokat is tarthassanak. Különösen a bizottság egyik tagja, Serac Aurél tűzoltóparancsnok emelt komoly kifogásokat a mozielőadások megtartása ellen. Ilyenformán a szemlén résztvevő bizottság tagjainak az a javaslata alakult ki, hogy

adjon a tanács játsszási engedélyt színház-, kabaré-, és koncert előadásokra, de a téli hónapok alatt azt is csak úgy,

ha a terem és a nézőtér megfelelő módon fűthető.

Pótlólag véleményezné az előadó főmérnök egy rövid időre a mozi előadások megtartását is, amely idő elegendő lenne arra, hogy

az igazgatóság a szabályszerű mozijátsszási engedélyt a belügyminisztériumból beszerezze.

De miután a főügyész ezt a megoldást nem tartja elfogadhatónak, a tanácsnak kell döntenie arról, hogy vállalja-e a felelősséget — a tűzoltó parancsnok véleményével szemben — az esetleges veszedelmekért.

Dr. Vostinár János főjegyző szintén azon a véleményen van, hogy a játsszási engedélyt egyelőre csak a mozielőadások megtartása nélkül adják ki.

A tanács kimondotta, hogy a tűzoltóparancsnok véleménye alapján mozielő-

adásokra egyelőre nem adhat engedélyt és bevárja a felsőbb hatóság erre vonatkozó javaslatát.

Kétségtelen, hogy Nagyváradnak van elég nívós mozija ezen a téren az igények kielégíthetők. Viszont azonban nem méltó gesztus a város tanácsától, hogy egy olyan áldozatok árán létesített színházat, mint a régi fabódéból impozáns színházzá átépített szinkört

A francia külügyminiszter fizette ki a német kancellár uzsonnáját

— Az Esti Lap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Corat, a Martin munkatársa, aki Locarnóban van, tegnap délután elment Ascanóba, ahol a korcsmárosnéhoz, akinek osteriájában tegnap délután Briand francia külügyminiszter és Luther német kancellár találkozott. Bájós kis apróságokat tudott meg a két államférfi meghitt összejöveteléről. Az olasz vendéglősné tudta, hogy milyen ilusztris urak voltak nála.

— Nagyon barátságosak voltak mind a ketten, — mondta a korcsmárosné —

beszéltek, beszéltek, beszéltek, több mint másfél óra hosszat.

— És mit gondol, meg is értették egymást? — kérdezte a francia hírlapíró.

— Bizonyára, mert nagyon nagy barátsággal beszéltek egymással.

Egyeszer egy francia ur, akinek olyan sok haja van egy papirost vett ki a zsebéből s a másik, a kopasz, igent bólintott rá.

Nyugodtan és háborítatlanul be-

megfioszt attól a lehetőségtől, hogy amikor koncerteket, vagy előadásokat nem tarthat, valamiképp enyhítsen hatalmas rezsién, s a vagyontól jelentő befektetést némiképp amortizálhassa. Remélhető, hogy a felsőbb hatóság enyhébben fogja a kérdést elbírálni.

A színház jubileumi ünnepségeiről ezuttal sem esett szó. — Megkérdeztük dr. Bucico Coriolán polgármestert, hogy mi az oka ennek a különös magatartásnak. A polgármester válasza szerint az ügy még nincs előkészítve.

Hát ehhez már nincs megjegyezni valónk.

szélgettek, mert csak az osztéria másik terraszán volt egy-két ember egy pohár ital mellett.

— És ők mit ittak? — kérdezte Corat.

— Nagyon egyszerű dolgokat, — felelt a korcsmárosné. — Forrásvizet, kávét és azután szőlőt rendelték. Ettek és ittak, nagyon barátságosak voltak egymáshoz s úgy beszélgettek. Férfiem azt akarta, hogy vigyek oda egy palack pezsgőt, hadd kocicsanak egymással, de én nem mertem. A kis kopasz ur Németországból nagyon drága volt. Fölemelte a földről a kis fekete macskát, az asztalra tette és simogatta. Tőlem egy darabka húst kért, hogy megesse a macskát, de sajnos, nem volt. A falubeliek meghallották, hogy milyen nagy urak vannak nálam és egyszerre csak láttam, hogy sokan csődültek a kerítéshez, fotografusok is jöttek, de akkor az urak felállottak és elmentek.

— És ki fizetett? — kérdezte a hírlapíró.

— A nagy megtiszteltetéstől egészen oda voltam, a francia ur volt, aki a pénztárcát elővette.

Amikor a vámhivatal elfelejté a megbírságolt utas nevét

Vámpör a váradai törvényszéken

Barna Andor nagyváradai kereskedő egy ruhára való selymet vásárolt Budapesten és magával hozta. A biharpüspöki vámhivatal a selymet elkobozta és Barnára 14.000 lej pénzbírságot rótt. Barna fellebbezett a bírság ellen a vámügyi vezérigazgatósághoz, de ez elutasította a fellebbezést és jóváhagyta a biharpüspöki vámhivatal határozatát, amelyet aztán Biharpüspökiben a községhezán kifüggesztettek, ténélküli azonban, hogy Barna nevét beleírták volna. Barna csak véletlenül értesült a dolgról és így jelenthetett be fel-

lebbezést a törvényszékhez, amelynek Dobos-Babic-tanácsa ma foglalkozott az ügygel.

Turla Miklós dr., aki Barnát képviselte, előterjesztésében rámutatott a vámhivatal hibájára, amennyiben Barna azért nem adhatta be idejében a fellebbezését, mert a kifüggesztett határozatból kimaradt a neve. Ezzel szemben a vámhivatal képviselője: Draghici János, alfénök arra hivatkozott, hogy a vámtörvény értelmében a vámbírságra vonatkozó másodfoku határozatban nem feltétlenül kell szere-

pélnie az elmarasztalt egyén nevének.

A bíróság ez utóbbi álláspontot tette magáévá és Barna fellebbezését elutasította. Barna Andor a Táblához fellebbezett.

A bihari református egyházmegye mai közgyűlése

Ma délelőtt kilenc órakor tartotta a bihari református egyházmegye őszi rendes közgyűlését a református tanítónőképző nagy tanácstermében. A közgyűlésen az egyházmegye tagjai nagy számban jelentek meg és élénk érdeklődést tanúsítottak a gazdag tárgysorozat iránt.

Az ülés megnyitása előtt Tarnóczy Lajos esperes fenkölt szárnyalású imát mondott, majd Telegdy József egyházmegyei gondnok szép beszédben üdvözölte a közgyűlés résztvevőit és munkálkodásukat kérte.

Ezután dr. Ujfalussy Sándor éves ügyvéd, egyházmegyei tanácsbíró letette az esküt.

Tarnóczy Lajos esperes üdvözölte az új tanácsbírókat, aki megválasztása alkalmából 2000 leies alapítványt tett az egyházmegye javára.

Eördögh Imre és neje Bodnár Margit siteri tanítók esküvése volt a következő napirendi pont, akikhez Tarnóczy esperes intézett beszédet, amelyben a magyar református tanító szent hivatását vázolta.

Vadai Béla egyházmegyei jegyző ismertette ezután a különböző felsőbb egyházhatósági határozatokat. Az erdélyi lelkészi nyugdíjintézetbe való belépés ügyében hozott határozatnál felszólalt Sulyok István püspök és hosszabb beszédben kérte a közgyűlést, hogy a kérdést ne halogassák tovább, hanem mondják ki, amennyiben ez év december 31-éig az egyházkerülettől nem érkezik válasz az erdélyi lelkészi nyugdíjintézetbe való belépés tárgyában, úgy alakítsák meg az önnálló királyhágómelléki nyugdíjgyűlést.

Az indítványt a közgyűlés egyhangúan magáévá tette.

Sulyok István beszéde után Vadai Béla folytatta az egyes határozatok ismertetését.

Szóba került még a nagyváradai tanítónőképző intézet igazgató tanácsának feltejesztése az intézet ügyében, majd a költségvetést és a számvevői jelentéseket ismertették.

Lapunk zártakor a közgyűlés tart.

Tegnap különben lelkésztervezlet is volt, s az egyházmegye bírósága is tartott ülést. Ez utóbbin dr. Soós István ismertette Várkonyi Imre biharpüspöki kántortanító fegyelmi ügyét.

Figyelmeztetés!

HOLLOS

olcsó árúitása még csak

rövid ideig tart!

VIZUM utazási felvilágosítás és **MENETJEGYEK**
a HEGEDÜS HIRLAPIRODÁBAN

Próbálja

1546—24

meg egy időn át a mostani reggelijét felcserélni olyan kávéval, a melyhez valódi Franck-kávépótlékot kever. Ha a szemes kávé drágálja, főzze egyedül a Franck-féle Enriilo-kávépótlékból, minden más potkávé hozzáadása nélkül. Ha ezt tejjel keveri, kevés költségbe kerülő, jó ízű, erős és tápláló italt kap.

ENRILO.

Vasúlijegyet

belföldre
külföldre

pontosan napiáron
válthat
a

Hegedüs
Hirlapirodában

Kérjen telefonon
felvilágosítást

Telefon
458

Üdülőknek

ősz utószezonra legjobb
ban ajánlható az

ELENA
PENSIO

ABBAZIABAN

Lakás, bőséges étkezés
napi 25 lira

Felvilágosítást utazásra, vizumokra
vonatkozólag ad a Hegedüs Hirlapiroda, Oradea-Mare

* A Hegedüs Hirlapiroda menetjegyiroda telefonszáma 458.

Munkaélküli

háztartás, kocsis,
szakácsné, urasági lina,
szobaleány, tanító,
kiszolgálónő stb. stb.-nek,
szóval a házasság keresőinek

Ingyen hirdet a „Nagyváradi Esti Lap”

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

MARGIT. Holnap délután
ugyanott négykor. Béla. 635

VEGTELEN sajnálom Magat, nagyon bánt a Sorsnak kegyetlensége. Elképzelem lelkiállapotát, de nem szabad kétségbeesni, hiszen Maga fölemelt fővel néz a Bajjal szembe. Remélem s kívánom, hogy túl legyen minden veszélyen! Bizék Istenben s ne tegye tönkre magát: minden jóra fog fordulni. Szeretném ha személyesen elmondhatnám mindezt s szombattól ott leszek s szeretném ha csak egy pillanatig is láthatnám. Sokszor csókolom kezét. K... 636

Gyermek kocsia Székényél,
Plata until 16.

LAKÁS

KEI szoba, konyha, mellékhelyiségekkel átadó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 642

ALKALMAZÁS

ROMANUL tudó férfi jegyzet-dök felvételnek a városi színházhoz.

KEFEKÖTŐT, illetve ecsetmunkást állandó munkára keres Iontsch és Haydi, első erdélyi ecsetgyár Medias (Medgyes.) 591

KIFUTÓFIUT megbízhatót, tisztességest azonnalra felvesszünk. Cim a kiadóba.

KERESTETIK perfect mindenes szakácsnő kis családhoz november elsejére. Cim a Hegedüs Hirlapirodába. 637

MUNKASZÁLLYOK felvételnek a fésűgyárban. 638

PERFECT mindenes szakácsnőt keresek 15-re. Erdős, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 35. 639

NÉMET kisasszony 2 tagu uriházhoz felvétetik szobalány mellé, aki kézimunkálni tud. Rimanóczy-utca 11. emelet. 643

JÓL főző mindenest 15-ére kis családhoz felvesz, Faragó, Moldova (Kálvária) utca 20. 649

KERESÜNK agilis nőtlen elárutító és pénzbeszedő ügynököket, vidéki városban magánfelek látogatására. Ajánlatokat B. C. jehgére a Hegedüs Hirlapirodába. 645

ADÁS-VÉTEL

SZÉPIRODALMI könyveket, használtat, franciát és németet keres megvételre a Hegedüs Hirlapiroda. 548

PERKI át (közép) me. alakra) plüss béléssel igen olcsó áron eladó. Gerhardt és Fiánál. 228

GYÖNYÖRÜ mintájú gobelin olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 400

VILLANYERŐRE berendezett asztalosüzem berendezéssel azonnal eladó vagy bérbeadó. Cim a kiadóban. 634

4 szárnyu ajtó tokkal, teljesen jó állapotban eladó. Dorobantilor (Rulikovszky) ut 12. 632

ELADÓ ház 3 szobás beköltözhető, nagy jövedelemmel 300.000. Értekezni Tománénál, Tace Ionescu (Körös) utca 21. 9—12, 3—6-ig. 2079

SZÖLLŐ birtokot haszonbérbe keresek, Zambó, Traian (Széchenyi) tér 2. 641

KIS Meteor kályhát megvételre keresek. Cimet Hegedüs Hirlapirodába kérek. 647

MATERLINCK regényeit, magyar, német, francia nyelven megvételre keresek. Hegedüs Hirlapiroda. 648

EGY komplett borbély berendezés jutányos árban sürgősen eladó. Baross-utca 7. Berkovics. 644

KÜLÖNFÉLÉK

ZONGORAI kezdőknek tanítok, ugyanott gyakorolni is lehet. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 581

GÉPAJOUROZAST szép kivetelben és olcsón készit Erbstein, Cuzza Voda (Székely) ut 28.

HAZAKNAAL német órákat ad olcsón, urinó. Cim: Kath. Növédő. 640

OLVASSA EL A HEGEDÜS HIRLAPIRODA KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBÓL A KÖVETKEZŐ JO KÖNYVEKET:

Voss Richard: A költő és az asszony. Voss majdnem minden regényének színhelye Itália; ennek a bűbájos országnak csodás ege és vegetációja fele vonzza a színészt a rajongásért, a művészetért való rajongása. 202
Zola: Pascal orvos. Az életnek, a szerelemnek hatalmas himnusza ez a regény. Az ősz Pascainak és unokahúgának, az okos, erősfejű fiatal Clotildnak fejlődő szerelmének megrajzolásában a legizgatottabb írói problémák egyikét oldotta meg Zola. 221

Biró Lajos: Glória és más novellák. A novellák meséje érdekfeszítő előadásukat az a lüktető elevenség, a lebonyolítást pedig az a drámai gyorsaság jellemzi, mely Biró ebeszéléseinek egészen különös helyet biztosít a modern magyar litteratúrában. 521

Dickens: Két város. Londonnak és Párisnak ezer színben ragyogó és sötétlő képe a francia forradalom idejében 241

A meztelen táncos

Erdős René
új regénye

már kapható!

Mind a három
rész!

I. rész

A Hárfás
ára 200 lei

II. rész

A Herceg
ára 200 lei

III. rész

A meztelen
táncos
ára 220 lei

Erdekfeszítő, szenzációs
ez a regény. Kapható a
Hegedüs Hirlapirodában.
Vidékre elküldjük

Sonnenfeld Adolf-nvmda r. t.

Registru Special **R** Registru Personal
Lista de vânzare

15
nietasive
lei, iuzetenkent

Kaphatók a SONNENFELD papíráruházban

Ez az eredmény, ha az Estilapban hirdet

